

MI. UJSÁG AZ. ÁLLAT- KERTBEN?

BUDAPEST FŐVÁROS ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERTJÉNEK KÖZLEMÉNYEI

Budapest, 1929.

XVI. évfolyam. 7.—8. szám.

Április 1.—15.

KIADJA: BUDAPEST FŐVÁROS
ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERTJE

Az állat- és növénykert igazgatóságának
közreműködésével szerkeszti:
RAITSITS EMIL DR.

Megjelen mint az „A TERMÉSZET”
:o: :o: :o: melléklapja :o: :o: :o:

A szokatlanul hideg tél hatása állatállományunkra.

Amíg a szabad természetben élő vadállományban a szokatlanul hosszú és hideg tél nagy pusztításokat végzett, addig állatkertünkben tartott állataink között az elhullási arány, az állatkert igazgatóságának statisztikai adatai szerint, a külföldi állatkertekben is szokványos 10—12% alatt, így az 1928. évben 8-12% volt az elhullási arány.

A szabad természetben élő vadállatok tömeges elhullását nem annyira a felette nagy hideg okozta, hanem az a körülmény, hogy a befagyott vagy hóborította mezőségeken és erdőkben az állatok a hőképzésre feltétlenül szükséges nagyobb mennyiségű és jobb minőségű táplálékhoz nem jutottak. Ily körülmények között érthető, hogy állatkerti állományunk a megfelelő bőséges takarmányozás mellett sokkal jobban kibírta a zimankós telet, mint az éhségtől elcsigázott szabad vadállomány.

1929 első harmadában a legnagyobb veszteséget okozta a 3 oroszlánfóka elhullása, melyek közül 2 gyomor- és bélgyulladásban és 1 fekélyes és gennyes bélgyulladásban pusztult el. A fókákra vonatkozólag az általános tapasztalat kiderítette, hogy a természettől eltérő változott viszonyok között nem tudnak sokáig életben maradni és rendszerint az emésztőcsatorna betegsége

okozza elhullásukat. Ezen nem is csodálkozhatunk, hiszen élő észak-tengeri halakkal nem táplálhatjuk és a részükre nagyobb szállítmányokkal érkezett jegelt tengerihalakkal való állandó táplálkozásuk nem lehet az egészségük javára.

Ilyen és hasonló veszteségekkel az összes állatkerteknek számolniuk kell, hiszen a rabságban tartott állatok a rendestől eltérő táplálkozásuk folytán a legkönnyebben betegedhetnek meg és pusztulhatnak el a gyomor és belek gyulladásában, mely betegség nemcsak nálunk, hanem a külföldi állatkertekben is az értékes állatállományban a legnagyobb veszteséget okozza.

R. dr.

Brehm: Az állatok világa.

Az 1902. évben *Méhely Lajos* mesteri tollával szerkesztett és *Légrády Testvérek* kiadásában megjelenő *Brehm: Az állatok világa* című nagyszabású mű teljesen kifogyott, mire *Christensen és Tsa Guttenberg könyvkiadó vállalat* (Budapest) *Dr. Éhik Gyula* szerkesztésében »*Az állatok világa*« legújabb német kiadás nyomán teljesen átdolgozott új felfedezésekkel és magyar vonatkozásokkal kiegészített nagy művet 1929. évben adta ki. Az első kötet előszavában *Klebelsberg Kunó gróf* kultuszminiszter többek között a következőket írja: »A műszavakkal dobáló és adathalmazban vájkáló, szak-

szerűsködő szobatudós hamar készen van a tudományok úgynevezett népszerűsítésével. Az olvasóközönségnek természetesen más a felfogása. Ez magyarázza meg azt, hogy Alfred Eduard Brehmnek, a nagy német zoologusnak a munkája a legkülönbözőbb nyelveken mindig újabb és újabb kiadásokban jelenik meg. A siker titka az, hogy többnyire saját szemével látta, amit leírt és mesterien, kristálytisztán tudta előadni mondanivalóját. Ez az újabb kiadás is kétségtelenül sok gyönyörűséget szerez azoknak, akik a természettudományok iránt érdeklődnek és hozzá fog járulni az állattani ismeretek terjesztéséhez. Az ilyen könyv valósággal iskolán kívüli népművelési munkát végez.«

Az új Brehm: »Az állatok világa« díszes első kötete az Athenaeum irodalmi és nyomdai műintézet nyomdáját alig hogy elhagyta, a többi kötetek egymásután havonta jelennek meg és így a természetkedvelő és állatkedvelő olvasóközönség érdeklődését állandóan ébrentartja. Kitűnően szerkesztett és a tudomány népszerűsítésének szellemében megfelelő könynyed irállyal írt könyvsorozat minden magyar természetkedvelőnek legkedvesebb olvasmánya lesz.

Mialatt az általános elterjedésre joggal számot tartó hatalmas és tartalmas munkának szerkesztői és munkatársai önzetlenséggel és a természettudományok iránti szeretettel írják a könyv-

sorozatot, addig a kiadó a magyar természettudományi kultúra terjesztése érdekében a művet oly ellenértékben hozza forgalomba, mely a kevésbé módos olvasóközönségnek is megadja a módot, hogy ezt a díszes, számos színes és műmellékletekkel kitűnően illusztrált díszmunkát beszerzhesse.

Ezúttal mi is a természetbarátok és természetvédők lapja, »Az állatok világa« legújabb kiadására az olvasók figyelmét felhívjuk.

»Kwaheri« (»Viszontlátásra«). Írta: Báró Huszár László. (Új könyv). A Királyi Magyar Egyetemi Nyomda újból egy igen díszes kiállítású és tartalmas könyvvel lepte meg a természetkedvelő olvasóközönséget. Báró Huszár László afrikai vadásznaplójából élénk színekben, nagyon élvezhető stílusban írja le: utazását Afrika körül, megérkezését Afrikába, majd az antilopok, gazellák, orixok, zsiráf-gazellák, grant-és thomson-gazellák, a nagy és kis kudu, fekete lóantilop, jávorantilop, nádibak, vízi-bak, puku életmódját és vadászatát, közvetlen modorban tárja elénk a trópusi éjszakák ismertetése után oroszlánvadászatát, kígyókkal való kalandjait. Ír az orszarvúró, tanga-nyikáról, kaffer bivalyról, az elefántról, annak lövéséről. A négerekről és azok szokásairól festői tollal ír. Nem feledkezik meg Afrika természeti szépségeit ecsetelni. A 299 oldalra terjedő és térképmelléklettel ellátott fementes simított papíron nyomott műben a kitűnő tollú szerző, az afrikai vadászterületeket is ismertette, utószavában a következőket írja: »Bár könyvem senkinek sem ajánlom, mégis inkább azok számára írtam, akiknek anyagi vagy egyéb körülményei nem juttatják osztályrészül, hogy maguk is elránduljanak a fekete földrészre.« Mi azonban

legnagyobb elismeréssel ajánljuk olvasóközönségünknek ezt az értékes, igen bőségesen illusztrált és Vezényi Elemér kitűnő tollrajzai és festményei után, valamint Lilian Tubb festményei után készült színes műmellékletekkel díszített könyvet. A könyvben megjelent trofeaképek eredeti trofeáit Óry Sándor kiváló dermoplastikusunk készítette ki elsőrendűen. A kitűnő fényképfelvételeket legnagyobbbrészt maga a szerző készítette s azoknak kiváló reprodukciói a könyvben az Egyetemi nyomda kitűnő nyomdatechnikai készségét dicséri.

A könyv ismertetését az utóhanggal kezdtük meg és szerző előszavával fejezzük be:

»A trianoni békével szétépett és letíport Magyarország minden fiának első kötelessége, hogy saját munkásságával mutassa meg a magyar nemzet életerejét. Adja munkájában, amit csak alkotni tud és igyekezzék — ha mindjárt csak egy téglányival is — hozzájárulni ahhoz, ami azt bizonyítja, hogy itt életenergia, munka, alkotás van a romok között. Aki többet tehet, ám tegye, akitől csak kevesebb telik, tegye meg azt a keveset.«

»Ennek az elgondolásából született meg ez a könyvem, melyet talán nem fog haszon nélkül forgatni sem a magyar vadász, sem a természettudós, sem pedig a nagy közönség: az a vadásztársam pedig, aki Afrikába készül, láthatja, hogy igyekeztem tapasztalataimmal munkáját megkönnyíteni.«

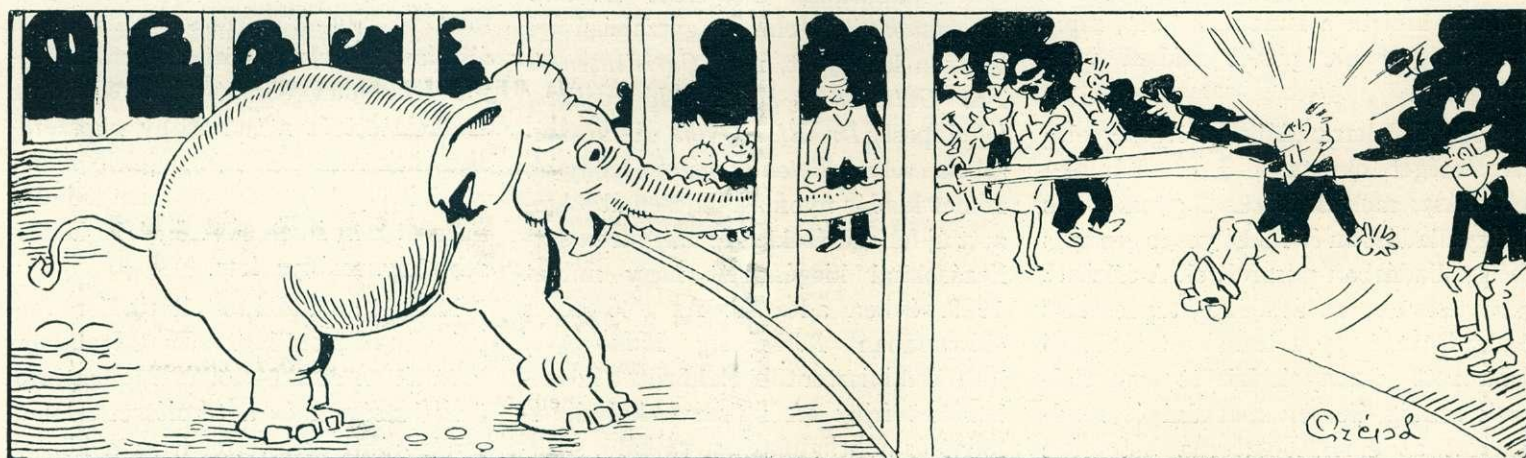
»Ha pedig majd elkövetkezik az az idő, amikor a nemzet kiheverte a még sajnó sebeket, talán a gyarmati gondolat eszméjének is egy esetleg törött, de első követ fogják látni e sorok között, mely ugyan gyöngye lesz, hogy arra építsenek, de elég erős ahhoz, hogy ezen a nyomon induljanak el azon az úton, mely majdan az újra erős, tettekre kész Haza fölőslégét lesz hivatva jól elhelyezni.«

»Hogy ez az idő mentől előbb bekövetkezzék — adja Isten !«

Az értékes könyvet, mely minden könyvesboltban kapható, olvasóink figyelmébe ajánljuk. R. dr.

Állatkertünk lelkes ajándékozói:

Sziviera Gyula, 1 lángbagoly.
Fischer Károly, 1 angoramacska.
Czikornyai Gyula, 1 páva.
Barath Gábor uradalma, 1 szárcsa.
Szénásy Gyula, 1 lángbagoly.
Eöry István, 1 angoramacska.
Kanizsay Pálné dr., 1 bölömbika.
Varjassy Lajos, 1 gatyásölyv.
Schumacher Gyula, 1 róka.
Lányi Gyula, 1 seregély.
Rudas Endre, 1 hullámos papagály.
Földváry Boér Benedekné, 1 gatyásölyv.
Lénárt Miklós, 1 gatyásölyv.
Diamant Miklós, 10 fahéregér, 1 tengerimalac, 1 galamb, 1 leander.
Volkner R., 1 kuvik.
Benyovits Sándorné, 1 majom.
Solti Zsuzsanna, 1 angoranyúl.
Tóth József, 1 tengerimalac.
László Sándor, 1 nagybukó.
Sziráczky Sándor, 1 vadászszölyom és gabonaszölyom.
Fuszeder János, 1 dankasirály.
Koch Gusztáv, 2 kontyosréce.
Balogh Árpádné, 1 gyöngybagoly.
Szagó Rezső, 2 oroszlánmajom.
Nyíró István, 1 róka.
Gróf Andrásy Sándor, 1 gatyásölyv.
Csómai prépostság gazd. hiv., 1 borz.
Keresztes Péter, 1 tengerimalac.
Pokvard Sándor, 1 bölömbika.
Dinnyés Márton, 1 zöldlábú vízcicsibe.
Csizmadia, máv. intéző, 1 philodendron.
Molnár István, 2 gerle.
Nagy Miklós, 2 kis mezei nyúl.
Fazakas Gyula, 37 fajgalamb, 15 tengerimalac.
Rögös Mihály, 1 mezei nyúl.
Lévay Edéné dr., 3 madár.
Farsang Kálmán, 2 héja.
Vasvári Miklós dr., 1 kis sólyom.
Péchy László, 16 drb madár.
Buchardt Antal, 20 drb madár.
Barta-Szabó József dr., 7 drb gerle.
Hantos Mihály, 1 teknős.
Gróf Cziráky József, 1 lármás sas.
Kovács Imre, 1 mókus.
Gróf Károlyi József, 1 szika szarvas.
Herz István, 1 pocgém.
Schmitt Béla dr., 1 exot. madár.
Fehér József, 1 egerészölyv.
Gróf Cziráky József, 3 róka.
Antal István, 1 törpegém.
Állatkertünket támogató önzetlen adakozóknak ezúton is hálás köszönetet mondunk.

Az apróhirdetés minden szava 10 fillér.
A legkisebb hirdetés egyszeri megjelenése 1 pengő.

Előfizetési vagy hirdetési díj Állatkert Budapest, VI., küldendő.

☛ Csakis válaszbélyeg beküldése esetén felelünk ☛

Természettudományi Közlöny. Szerkeszti: *Ilosvay Lajos* közreműködésével *Gombocz Endre* és *Szabó-Patay József*. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Eszterházy-u. 16.

„**Magyar Foxterrier-Tenyésztők Egyesülete**“ Budapest, Állatorvosi főiskola poliklinikája, VII., Rottenbiller-utca 23—25. Telefon: József 308—30.

Magyar Tacsó Tenyésztők Egyesülete Budapest, VII. ker., István-út 2. Állatorvosi főiskola poliklinikája József 308—30. Hivatalos órák hétfőn és csütörtökön 17—18 órák között.

Országos Magyar Rendőr-kutya Egyesület új hivatalos helyisége: V., Vadász-utca 31., II. em.

Magyar Kutyaajták Törzskönyve Budapest, VII., István-út 2. Állatorvosi főiskola poliklinikája József 308—30. Hivatalos órák törzskönyvezés végett hétfőn és csütörtökön 17—18 órák között.

5 drb 3 hónapos törzskönyvezett **foxterrier kölyök** (Behre of Kaplony, Fay of Kaplony) eladó. *Návay Andorné* Budapest, II. ker., Tulipán-utca 5.

Komondor-, puli-, pumi- és kuvasz-kölykek állandóan kaphatók az Állatkertben.

Magyar Dobermannosok titkári hivatala Budapest, VIII., Baross-utca 77. Telefon: József 413—78

Magyarországi Telivér Kutyaatenyésztő Egyesületek Szövetsége Budapest, VII., István-út 2. Telefon: József 308—30

Pedigres Airdale terrier kölyök eladók. Zsigmond-utca 6. sz., III. em. 36., telefon Automata 540—19.

Kutya kiképző iskola. Elvállalom kutyák kiképzését és versenyekre való előkészítését. Rosszul nevelt kutyák kitanítását és gondozását penzióba. *Virrasztó Károly* szakképzett oktató, Tápióság.

Jövedelmező baromfitenyésztés. Írta: *Hauszner Béla*, az „Aprójóság“ szerkesztője és lovag *Holzinger József*, a Baromfitbetegségekről szóló részt: *Csontos József dr.* írta: Ára 750 P

:: :: A kiadásért felelős: RAITSITS EMIL dr. :: ::

AZ ELISMERT
HEIM-FÉLE PÉKSÜTEMÉNY
AZ EGÉSZ ÁLLATKERT TERÜLETÉN KAPHATÓ
Főüzlet: Heim Lajos, VI., Szondy-u. 96/a. Tel.: 152—41.
Fiókok: VI., Teréz-körút 4. ~ IV., Petőfi Sándor-u. 9.

KÚN SÁNDOR FESTÉK, KENGE, ZSIRADÉKARÚ, KÁTRÁNY, VEGYI TERMÉKEK
BUDAPEST, IV.,
FERENC JÓZSEF-RAKPART 18. TEL.: 845-11, 867-73

RATTINGER LAJOS
AUTÓKAROSSZÉRIA, KOCSIGYÁRTÓ-ÜZEM
Alapítattott 1906 BUDAPEST, VII., THOKOLY-ÚT 144. Telefon: J. 405—87
ÚJ ÉS HASZNÁLT KOCSIK RAKTÁRON

ERŐTAKARMÁNYOK kutyák és baromfiak számára. — Eblepény, csibedara, vitamintészta, szárazhús, húsliszt stb.
WIRKER erőtakarmányraktár
Budapest, II., Kacsá-u. 19. ☉ Telefon: 522—15

HADERER EMIL és TSA
festék-, lakk- és vegyitermékek gyára
BUDAPEST, IX., MESTER-U. 9. ~ TELEFON: JÓZSEF 338—87.
(Legkisebb mennyiségeket is kiszolgáltunk.)

LOPOS GYULA
szabadalmazott iskolapadok, iskolai bútorok, atlétikai sportcikkék, tornaszerek, játékszerek és játéktér berendezések gyára
BUDAPEST, III., BÉCSI-ÚT 85. TELEFON: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólításra küldök.

55 ÉV ÓTA
MAUTHNER-MAG A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI R.T.
Központ: VII., ROTTENBILLER-U. 33. BUDAPEST Fióközllet: IV., KOSSUTH LAJOS-U. 4.
Telefon: JÓZSEF 463—65 Fajtisza, legmagasabb csiraképeségű gazdasági, konyhakerti és virágmagvak Sürgőnyicim: MAUTHNEREK
Diszesen kiállított képes új főárjegyzék ingyen és bérmentve

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI R.T.

BUDAPEST KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK T.: A. 854-18

FIÓKÜZLETEK: V., Gróf Tisza István-utca 10. T.: A. 816-79,
VII., Rákóczi-út 90.

IRODA: VIII., Horánszky-utca 19. I. em. Telefon: J. 335-39

Állatorvosi és gazdasági cikkek

VEGYIPARI GYÓGYÁRÚK, KÖTSZEREK, GUMMIÁRÚK,
MENTŐSZEKRENYEK, FÉNYKÉPÉSZETI CIKKEK

Lengyel „MEDVE” drogeria

BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 22. ☞ TELEFON: J. 16-64

SCHREIER BÉLA

Kereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, VII., Izabella-u. 34.

VESZ és ELAD

mindennemű szalas- és
szemestakarmányt,
örleményféléket,
gabonaneműeket.

Telefon: József 438-49 és 320-52

Különleges kutyafelszerelések

OLBRICHNÁL

Budapest, VI., Teréz-körút 6

Telefon: 280-44

Dr. Lendl Adolf utóda

FÁBA REZSŐ

preparatoriuma

BUDAPEST

II. ker., Donáti-utca 7. sz.

Telefon: 1-94

A LEGKELLEMESEBB
CSALÁDI
SZÓRAKOZÓHELY

SCHMIDT

NÉPARÉNA

BUDAPEST LEGJOBB
MÚSORA ÉS LEG-
OLCSÓBB HELYÁRAI

Igazgató: SCHMIDT MIHÁLY

GUNDEL

ÉTTERMEIBEN

a Szent Gellért-szállóban

nagysikerű amerikai turnéjáról hazaérkezett

ifj. BERKES BÉLA

muzsikál

Városligeti étterme ismét megnyílt
és tavaszi speciális inyencfalataival várja
régli kedves vendégeit

ÁLLATKERTI LÁTOGATÓK!

AZ ÁLLATKERT FELSŐ VÉGÉN LEVŐ

SZIKLA-VENDÉGLŐBEN

polgári árak mellett a legelőnyösebb kiszolgálás.
Közép- és elemi iskolai tanulók a magukkal hozott
élelmiszereket a vendéglő asztalai mellett elfogyaszthatják.

DREHER SÖR!
HÚSÍTÓ ITALOK!

Számos látogatást kér
Pfneisl Frigyes
vendéglős

Sport-, utazási, fürdőcikkek

Weszely

Budapest, IV. kerület, Váci-utca 9.